

OSTVARIVANJE PRAVA PRIMENOM SPORAZUMA IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I REPUBLIKE SLOVENIJE O SOCIJALNOM OSIGURANJU

Dana **1. novembra 2010. godine** stupio je na snagu ***Sporazum između Republike Srbije i Republike Slovenije o socijalnom osiguranju***. Sporazumom su regulisana prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja, penzijskog i invalidskog osiguranja i osiguranja za slučaj nezaposlenosti.

PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE

Potpisivanjem Sporazuma stvoreni su uslovi za ostvarivanje prava na penziju lica koja su deo radnog staža ostvarila u Sloveniji i lica koja su deo radnog staža ostvarila u Srbiji, omogućavajući sabiranje perioda osiguranja navršenih u obe države ugovornice, radi ostvarivanja prava na penziju i novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti.

Sporazum se odnosi na sva lica za koja važe ili su važili propisi R Srbije ili R Slovenije i na lica koja ostvaruju prava po osnovu osiguranja drugih lica (članovi porodice umrlog osiguranika ili korisnika penzije).

Sporazum omogućava **ostvarivanje prava na penziju** uz sabiranje staža osiguranja navršenog u državama ugovornicama, kao i **neposrednu isplatu penzija** ostvarenih njegovom primenom i penzija stečenih pre njegovog stupanja na snagu, korisnicima koji imaju prebivalište u drugoj državi ugovornici. Odredba o isplati davanja ostvarenih prema pravnim propisima jedne države korisniku sa prebivalištem u drugoj državi ugovornici ne odnosi se na: razliku između utvrđenog iznosa penzije i najnižeg iznosa penzije, novčanu naknadu za telesno oštećenje, novčanu naknadu za pomoć i negu drugog lica, naknadu pogrebnih troškova i novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti. To praktično znači da se ta davanja ne isplaćuju korisnicima sa prebivalištem na teritoriji druge države ugovornice.

Ako korisnik prima penziju prema pravnim propisima obe države ugovornice, **naknadu pogrebnih troškova** isplaćuje ona država ugovornica u koju je umrlo lice imalo prebivalište.

Postupak za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja **se pokreće na zahtev osiguranika**, odnosno na zahtev člana porodice za ostvarivanje prava na porodičnu penziju.

Ako je podnosilac zahteva, odnosno osiguranik, navršio periode osiguranja u obe države, podnosi se samo jedan zahtev koji se, istovremeno, smatra zahtevom podnetim i u drugoj državi ugovornici. Zahtev se podnosi nadležnom nosiocu penzijskog i invalidskog osiguranja, Republičkom fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje ili Zavodu za penzijsko i invalidsko osiguranje Slovenije kod kojih se dobija i obrazac zahteva za penziju.

Ukoliko se **zahtev podnosi u Srbiji** potrebno je obratiti se nadležnoj filijali Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje na čijem je području osiguranik bio poslednji put osiguran. U slučaju kada je od prestanka osiguranja do podnošenja zahteva proteklo više od 12 meseci, zahtev se podnosi filijali na čijem području podnosilac zahteva ima prebivalište.

Ako se **zahtev podnosi u Sloveniji**, treba se obratiti nadležnoj područnoj jedinici Zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Slovenije.

Uz zahtev za penziju **potrebno je priložiti** dokaze o osiguranju u Srbiji, odnosno Sloveniji a ukoliko se ne poseduju ti dokazi, potrebno je priložiti sve raspoložive dokaze o zaposlenju, odnosno periodima osiguranja, nazivu poslodavca i mestu zaposlenja.

Na osnovu podnetog zahteva, nosilac države ugovornice kome je zahtev podnet odlučuje o pravu na penziju prema propisima koje on primenjuje i dostavlja zahtev za ostvarivanje prava nosiocu druge države ugovornice.

Svaka država će odlučiti o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja, odnosno o zahtevu za penziju, primenom nacionalnog zakonodavstva kojim su propisani uslovi za ostvarivanje prava.

Uslovi za sticanje prava na penzije u Srbiji i Sloveniji su različiti, tako da podnosilac zahteva, u nekim slučajevima, neće, u isto vreme, ostvariti pravo na penziju u obe države.

Ako podnosilac ne ispunjava uslove za sticanje prava na penziju u isto vreme u obe države ugovornice, može ostvariti pravo na srazmerni deo penzije u državi ugovornici u kojoj ispunjava uslove.

Takođe, zbog različitih kriterijuma i uslova koje treba ispuniti za ostvarivanje prava na invalidsku penziju, moguće su situacije u kojima će osiguranik ostvariti pravo na invalidsku penziju samo u jednoj državi ugovornici, a dok u drugoj državi će zahtev biti odbijen zbog različitih kriterijuma za ocenu invalidnosti. U takvom slučaju podnosilac zahteva može ostvariti pravo na starosnu penziju kada ispuni propisane uslove.

Web adrese nadležnih nosilaca u Republici Srbiji i Republici Sloveniji:

Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje – www.rfpio.rs

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – www.zpiz.si

ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Sporazum predviđa da lica koja su osigurana prema pravnim propisima jedne države ugovornice mogu svoja prava da koriste na teritoriji druge države ugovornice. To praktično znači da građani, koji su ostvarili pravo na zdravstveno osiguranje prema pravnim propisima Republike Srbije, mogu koristiti određena prava iz zdravstvenog osiguranja na teritoriji Republike Slovenije.

Sporazumom je omogućeno korišćenje zdravstvenih usluga na teritoriji Slovenije u sledećim slučajevima:

Za vreme privremenog boravka u Sloveniji (turistička i poslovna putovanja, kraći boravak i slično) lice koje je zdravstveno osigurano u Srbiji ima pravo na hitne zdravstvene usluge, ukoliko je pre polaska iz Srbije u nadležnoj filijali Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje pribavilo obrazac **SRB/SI 03** - Potvrda o pravu na zdravstvene usluge za vreme privremenog boravka u Sloveniji.

S obzirom na to da će ove usluge, u slučaju neposedovanja obrasca, biti naplaćene, preporučuje se da se pre polaska u Sloveniju pribavi obrazac **SRB/SI 03**.

Lica koji primaju penziju isključivo prema pravnim propisima Srbije, a imaju prebivalište u Sloveniji, kao i članovi njihove porodice koji su osigurani preko njih, ostvaruju pravo na zdravstvene usluge u Sloveniji, u punom obimu, i za to im se izdaje obrazac **SRB/SI 07** - Potvrda o pravu na zdravstvene usluge za lica koja imaju prebivalište u Sloveniji. Ova lica za vreme privremenog boravka u Srbiji imaju pravo na hitne zdravstvene usluge.

Lica koja su upućena na rad u Sloveniju, i to:

- zaposleni, koje poslodavac uputi na rad;
 - lica koja obavljaju samostalnu delatnosti koja u Sloveniji privremeno obavljaju tu delatnost;
 - zaposleni u državnoj upravi i drugi javni službenici upućeni u Sloveniju i
 - zaposleni u diplomatskim misijama i konzularnim predstavništvima
- imaju pravo na zdravstvene usluge prema pravnim propisima Slovenije, a na teret nosioca osiguranja iz Srbije. Za ostvarivanje ovog prava Republički zavod za zdravstveno osiguranje, odnosno nadležna filijala, izdaje osiguranim licima, kao i članovima njihove porodice, obrazac **SRB/SI 05** - Potvrda o pravu na zdravstvene usluge za lica koja su iz Srbije upućena na rad u Sloveniju.

Svi dovojezični obrasci, koji nose oznaku SRB/SI, predaju se nadležnoj područnoj službi Zavoda za zdravstveno osiguranje Slovenije, a obrasci sa oznakom SI/SRB se predaju nadležnoj filijali Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje u Srbiji. U oba slučaja se obrasci zamenjuju za odgovarajuće nacionalne obrasce, na osnovu koji se mogu koristiti zdravstvene usluge. Izuzetno, ukoliko se radi o vrlo hitnom pružanju zdravstvenih usluga (saobraćajna nesreća i slično) obrazac se može predati i zdravstvenoj ustanovi.

Za usluge veće vrednosti (ortopedska i druga pomagala, kao i bolničko lečenje) nepohodna je prethodna salgasnost nadležnog nosioca kod koga je lice osigurano, osim ako bi odlaganjem pružanja tih zdravstvenih usluga bili ugroženi život i zdravlje osiguranika.

Zdravstvene usluge u skladu sa odredbama Sporazuma se mogu koristiti na gore navedeni način samo u zdravstvenim ustanovama sa kojima su Republički zavod za zdravstveno osiguranje, odnosno Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije zaključili ugovor o pružanju zdravstvenih usluga.

**Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Miklošičeva cesta 24, 1507
Ljubljana**

Radno vreme:

ponedeljak i utorak 8:00 - 12:00 i 13:00 - 15:00

sreda 8:00 - 12:00 i 13:00 - 17:00

petak 8:00 - 13:00

Područna jedinica	Adresa	Telefon	
CELJE	Gregorčičeva 5A	03/ 42 02 226	03/ 42 02 224
KOPER	Martinčev trg 2	05/ 66 87 217	05/ 66 87 218
KRŠKO	Bohoričeva 9	07/ 49 02 435	07/ 49 02 432
KRANJ	Zlatno polje 2	04/ 23 70 123	04/ 23 70 102
LJUBLJANA	Mala ulica 3	01/ 30 77 758	01/ 30 77 755 01/ 30 77 760
MARIBOR	Sodna 15	02/ 29 09 370	02/ 29 09 372
MURSKA SOBOTA	Slovenska ulica 48	02/ 53 61 553	02/ 53 61 517
NOVA GORICA	Gradnikove brigade 1	05/ 33 81 217	05/ 33 81 215
NOVO MESTO	Prešernov trg 7	07/ 39 33 524	
RAVNE NA KOROŠKEM	Ob Suhi 11B	02/ 82 10 203	

Web adrese nadležnih nosilaca u Republici Srbiji i Republici Sloveniji:

Republički zavod za zdravstveno osiguranje
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

www.rzzo.rs
www.zzvs.si

OSIGURANJE ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI

U vezi sa isplatom **novčane naknade za slučaj nezaposlenosti**, ako nezaposleno lice u državi ugovornici u kojoj ostvaruje naknadu ispunjava uslov za ostvarivanje prava za slučaj nezaposlenosti u skladu sa pravnim propisima te države ugovornice, periodi osiguranja navršeni u obe države ugovornice se sabiraju, pod uslovom da se ne odnose na isti period.

Web adrese nadležnih nosilaca u Republici Srbiji i Republici Sloveniji:

Nacionalna služba za zapošljavanje - www.nsz.gov.rs

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje - www.ess.gov.si

* * *

Organ za vezu u primeni međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u Republici Srbiji (za oblast penzijskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i osiguranja za slučaj nezaposlenosti):

Zavod za socijalno osiguranje – www.zso.gov.rs